

Juridische mogelijkheden voor religieuze scheiding

Wanneer de partner medewerking aan ontbinding van het religieuze huwelijk weigert, zijn er verschillende juridische mogelijkheden om toch te kunnen scheiden.

1 Overeenkomst met afspraken over de religieuze echtscheiding

Partners kunnen al voor of bij hun wettelijke of religieuze huwelijks-sluiting, maar ook daarna, afspraken maken over de beëindiging van het religieus huwelijk. Verschillende religies, zoals de islam en het jodendom, kennen deze mogelijkheid al. Dit kunnen partners zelf doen of ze kunnen de afspraken laten vastleggen bij een notaris of advocaat. Voorbeelden van te maken afspraken: 'beide partners werken mee aan beëindiging van

een religieus huwelijk in Nederland of in het buitenland'; 'de man geeft een onvoorwaardelijke volmacht tot echtscheiding (verstoting) aan de vrouw' of 'beide partners erkennen dat met de burgerlijke echtscheiding ook het religieus huwelijk is ontbonden'. Mocht een van beide partners niet meewerken aan de afspraak, kan de andere partner bij de rechter nakoming van de overeenkomst verzoeken (artikel 6:74 BW).

2 Nevenvoorziening bij burgerlijke echtscheiding

(artikel 827 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering)

Het is ook mogelijk om in een civiele echtscheidingsprocedure als nevenvoorziening een verzoek te doen tot medewerking van de partner aan de ontbinding van het religieuze huwelijk. Indien de rechter de voorziening toekent, kan hij daarbij een dwangsom of eventueel lijfswang opleggen om de weigerachtige partner aan te sporen mee te werken. Voordeel hiervan is dat er naast een burgerlijke echtschei-

dingsprocedure geen aparte procedure gevoerd hoeft te worden om de medewerking van een weigerachtige partner aan een religieuze echtscheiding te krijgen. Met het wetsvoorstel tegengaan huwelijkse gevangenschap wordt beoogd om deze procedure makkelijker te maken. Zie voor actuele informatie: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huwelijkse-gevangenschap.

3

Voorlopig getuigenverhoor

(artikel 186 en verder Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering)

Voor of tijdens een gerechtelijke procedure kan het slachtoffer vragen om een 'voorlopig getuigenverhoor'. Dat kan als de partner dreigt niet mee te werken aan de ontbinding van het religieus huwelijk en/of als de vrees bestaat dat de partner naar het buitenland

wil vertrekken. De rechter kan de partner dan verhoren. Zo krijgt de rechter meer duidelijkheid over de beweegredenen voor de mogelijke weigering. Soms is (alleen al de aankondiging van) het verhoor voor de partner aanleiding om alsnog mee te werken.

4

Onrechtmatige daad

(artikel 6:162 Burgerlijk Wetboek)

Deze procedure vindt meestal plaats als spoedprocedure bij de voorzieningenrechter. De partner die wil scheiden, kan de rechter vragen de andere, niet-meewerkende partner te bevelen om mee te werken aan de ontbinding van het religieuze huwelijk (al dan niet in het buitenland), ook als dit huwelijk in het buitenland gesloten is. De rechter kan daarbij een dwangsom of lijfswang opleggen. Het religieuze huwelijk eindigt wanneer de weigerachtige partner daadwerkelijk heeft meegewerkt aan een religieuze echtscheiding. Het instrument kan gebruikt worden zowel in situaties van huwelijkse gevangenschap als gevolg van het voorbestaan van

het religieuze huwelijk na een burgerlijke echtscheiding, als in situaties waarin er alleen een religieus huwelijk is zonder dat er ooit een burgerlijk huwelijk tussen de partners bestaan heeft.

5

Aangifte en strafrechtelijke vervolging

(artikel 284 Wetboek van Strafrecht)

De partner die wil scheiden, kan bij huwelijkse gevangenschap hiervan aangifte doen bij de politie. Allerlei vormen van dwang, waaronder huwelijkse gevangenschap, zijn in Nederland als misdrijf tegen de persoonlijke vrijheid strafbaar gesteld in artikel 284 van het Wetboek van Strafrecht (WvSr). In geval van huwelijkse gevangenschap gaat het om het dwingen van een persoon om in het huwelijk te blijven door bijvoorbeeld als partner te weigeren mee te werken aan een echtscheiding. De niet-meewerkende man of vrouw kan daarvoor strafrechtelijk vervolgd worden en eventueel veroordeeld worden tot

maximaal 2 jaar gevangenisstraf of een geldboete (€ 21.750). Aangifte en strafrechtelijke vervolging zijn een ingrijpend middel en kunnen nadelen en risico's in een specifieke situatie hebben. Tegelijkertijd kan (de dreiging van) een aangifte als pressiemiddel werken en alsnog ervoor zorgen dat de niet-meewerkende partner meewerkt.

Meer informatie

Informatie over huwelijkse gevangenschap, schadelijke praktijken en de hulpverlening is ook te vinden op:
www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huwelijkse-gevangenschap.

Deze informatiefolder is voortgekomen uit het Traject (H)echt Verbonden van de gemeente Rotterdam en het onderzoek 'Huwelijkse gevangenschap' van de Universiteit Maastricht in samenwerking met de Landelijke Werkgroep Mudawwanah en Atria. Met medewerking van vertegenwoordigers van verschillende religies, advocaten, ervaringsdeskundigen, hulpverleners en onderzoekers om te strijden vóór keuzevrijheid in relatie.